ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1985

Vyhlásené: 10.06.1985 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

**46**

# VYHLÁŠKA
**Ministerstva zdravotníctva Slovenskej socialistickej republiky**
z 5. februára 1985
**o postupe pri úmrtí a o pohrebníctve**

Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej socialistickej republiky podľa § 82 zákona č. 20/1966 Zb. o starostlivosti o zdravie ľudu po prerokovaní so zúčastnenými ústrednými orgánmi ustanovuje:

## I. ODDIEL
## OZNÁMENIE ÚMRTIA A PREHLIADKA MŔTVYCH

### § 1
### Oznámenie úmrtia

(1) Úmrtie mimo zdravotníckeho zariadenia a nález tela mŕtveho sa musí bez meškania oznámiť územnému alebo závodnému obvodnému lekárovi, prípadne lekárovi, ktorý je poverený vykonávať túto činnosť (ďalej len „obvodný lekár“), v obvode ktorého osoba zomrela alebo sa našlo telo mŕtveho, prípadne bolo vyložené z dopravného prostriedku. Ak je podozrenie, že smrť bola spôsobená trestným činom alebo samovraždou, treba bez meškania oznámiť úmrtie aj orgánu Zboru národnej bezpečnosti (ďalej len „orgán ZNB“).

(2) Hlásiť úmrtie obvodnému lekárovi je povinná

a) osoba, ktorá v čase úmrtia žila so zomretým v spoločnej domácnosti,

b) osoba, v ktorej byte alebo dome k úmrtiu došlo, prípadne správca domu alebo domovník,

c) lekár, ktorý zomretého pri úmrtí ošetroval alebo bol k nemu privolaný.

(3) Ak niet osoby uvedenej v odseku 2 písm. a) alebo ak táto osoba nemôže svoju povinnosť splniť, oznamovacia povinnosť prechádza na osobu uvedenú v ďalšom poradí.

(4) Úmrtie osoby, ktorá zomrela vo verejnom ústave, zariadení alebo na pracovisku, je povinný hlásiť obvodnému lekárovi vedúci takého ústavu, zariadenia alebo pracoviska, prípadne ním poverený pracovník.

(5) Ak niet osoby, ktorá je povinná oznámiť úmrtie podľa predchádzajúcich odsekov, oznamovaciu povinnosť má každý, kto sa o úmrtí dozvedel alebo našiel telo mŕtveho a nevie, že úmrtie už bolo oznámené.

(6) Úmrtie v zdravotníckych zariadeniach sa bez meškania oznamuje osobám blízkym zomretému.[1])

### Prehliadka mŕtveho

### § 2

(1) Cieľom prehliadky mŕtveho je zistiť smrť a jej príčinu.

(2) Prehliadku zomretého mimo zdravotníckeho zariadenia urobí obvodný lekár. Ak príslušný lekár zomretého pred smrťou ošetroval alebo pomáhal pri pôrode dieťaťa, ktoré sa narodilo mŕtve, alebo je k zomretému v príbuzenskom vzťahu, prehliadku urobí lekár určený riaditeľom (vedúcim lekárom) príslušného zdravotníckeho zariadenia.

(3) Prehliadku zomretého v zdravotníckom zariadení urobí lekár určený riaditeľom (vedúcim lekárom) tohto zariadenia. Ak riaditeľ (vedúci lekár) zdravotníckeho zariadenia zomretého pred smrťou ošetroval alebo pomáhal pri pôrode dieťaťa, ktoré sa narodilo mŕtve, alebo je k zomretému v príbuzenskom vzťahu, určí lekára nadriadený orgán.

(4) Prehliadku osôb, ktoré zomreli v objektoch ozbrojených síl alebo bezpečnostných zborov, vykonávajú lekári zariadení týchto síl a zborov, prípadne príslušní obvodní lekári.

### § 3

(1) Ak lekár oprávnený na prehliadku mŕtveho podľa § 2 (ďalej len „prehliadajúci lekár“) nenariadi pitvu, je povinný oznámiť úmrtie bez meškania po prehliadke mŕtveho príslušnému národnému výboru poverenému vedením matrík, a to na predpísanom tlačive.[2])

(2) V prípadoch, v ktorých je určená povinnosť pitvy (§ 4 ods. 2 a 4) prehliadajúci lekár nariadi na predpísanom tlačive[2]) vykonanie príslušnej pitvy, prevoz mŕtveho a súčasne zašle predbežné oznámenie o úmrtí národnému výboru poverenému viesť matriky.[3])

(3) Pri podozrení, že smrť mohla byť spôsobená trestným činom alebo násilím, pri vyložení mŕtveho z dopravného prostriedku alebo pri mŕtvom neznámej totožnosti, prehliadajúci lekár upovedomí ihneď aj príslušný orgán ZNB.

(4) Ak príčinou smrti bola prenosná choroba alebo ak prehliadajúci lekár má na takúto chorobu podozrenie, oznámi to ihneď príslušnému orgánu hygienickej služby a po konzultácii s ním zabezpečí vykonanie základných protiepidemických opatrení.

(5) Po tom, ako prehliadajúci lekár zistí smrť, nemožno na tele mŕtveho robiť žiadne iné zdravotnícke výkony okrem nariadenej pitvy a iných úkonov podľa § 7 alebo odobratia tkanív a orgánov, prípadne zdravotníckych výkonov k tomu smerujúcich.

## II. ODDIEL
## PITVY A ODOBERANIE TKANÍV A ORGÁNOV Z TIEL MŔTVYCH

### Druhy pitiev

### § 4

(1) Pitvy mŕtvych sa podľa svojho účelu delia na

a) pitvy na overenie diagnózy a liečebného postupu u zomretých v zdravotníckych zariadeniach (ďalej len „patologické pitvy“),

b) pitvy zomretých náhlou a násilnou smrťou (ďalej len „súdnolekárske pitvy“),

c) pitvy na vedeckovýskumné a vyučovacie ciele,

d) pitvy nariadené podľa Trestného poriadku[4]) (ďalej len „súdne pitvy“).

(2) Patologické pitvy u zomretých v zdravotníckych zariadeniach sa robia na patologicko-anatomických oddeleniach, a to povinne

a) u detí mŕtvonarodených alebo zomretých do 15 rokov; u mladistvých v rozsahu určenom riaditeľom nemocnice s poliklinikou,

b) u žien, ktoré zomreli v súvislosti s ťarchavosťou, potratom, pôrodom alebo šestonedelím,

c) u osôb, ktorým boli aplikované rádioaktívne žiariče, kardiostimulátory alebo iné ďalej použiteľné implantované predmety,

d) v prípadoch, keď bol z tela mŕtveho odobratý orgán alebo tkanivo na transplantáciu, okrem prípadov, v ktorých sa vykonáva súdnolekárska pitva podľa odseku 4.

(3) V ostatných prípadoch sa pri úmrtiach v zdravotníckych zariadeniach vykonávajú spravidla patologické pitvy, ak sa nevyžadujú súdnolekárske pitvy alebo ak riaditeľ zdravotníckeho zariadenia nerozhodne inak.

(4) Súdnolekárske pitvy sa vykonávajú na súdno-lekárskych oddeleniach s cieľom zistiť príčiny smrti a objasniť ďalšie pre zdravotníctvo závažné okolnosti, a to povinne

a) pri náhlych ochoreniach, ak pri obhliadke mŕtveho nebolo možné zistiť príčinu smrti,

b) pri násilnej smrti, bez ohľadu na to, kde došlo k úmrtiu, ak pri obhliadke mŕtvoly nebola príčina smrti celkom zrejmá,

c) ak príčinou smrti bola priemyselná otrava, úraz pri výkone práce alebo ak je podozrenie smrti z týchto príčin,

d) u osôb, ktoré zomreli vo výkone trestu odňatia slobody a vo vyšetrovacej väzbe,

e) ak je podozrenie, že smrť bola v príčinnej súvislosti s nesprávnym postupom pri výkone zdravotníckych služieb.

(5) Pitvy podľa odseku 4 sa vykonávajú aj v prípadoch úmrtí mimo zdravotníckych zariadení.

(6) Pitvy na vedeckovýskumné a vyučovacie ciele sa vykonávajú v zariadeniach poverených výskumom alebo vyučovaním.

(7) Riaditeľ zdravotníckeho zariadenia môže v odôvodnených prípadoch rozhodnúť o upustení od patologickej alebo súdnolekárskej pitvy po konzultácii s vedúcim lekárom patologicko-anatomického alebo súdno-lekárskeho oddelenia okrem prípadov, keď sa pitva vykonáva povinne.

(8) Pri odôvodnenom podozrení na kontamináciu mŕtveho rádioaktívnymi látkami informuje o tejto skutočnosti prehliadajúci lekár riaditeľa zdravotníckeho zariadenia. V takýchto prípadoch povoľuje pitvu krajský hygienik, a to s ohľadom na vybavenie zdravotníckeho zariadenia prostriedkami na ochranu pitvajúcich a ostatných pracovníkov podľa osobitných predpisov.[5]) Podľa výsledku pitvy určí krajský hygienik podľa potreby osobitný režim pre prepravu mŕtveho, pohreb, prípadne exhumáciu.

(9) O pitvách príslušníkov ozbrojených síl a bezpečnostných zborov, ktorí zomreli mimo zdravotníckych zariadení, platia osobitné predpisy.

**§ 5**

(1) Pitva sa smie vykonať najskôr dve hodiny po tom, ako prehliadajúci lekár zistil smrť.

(2) Lekár, ktorý vykonal pitvu, bez meškania spíše zápisnicu o pitve a pitevnú diagnózu uvedie v liste o prehliadke mŕtveho. Okrem neho zápisnicu o pitve podpíše vedúci patologicko-anatomického alebo súdno-lekárskeho oddelenia.

(3) Ak pri pitve [§ 4 ods. 1 písm. a) až c)] vznikne podozrenie, že smrť mohla byť spôsobená trestným činom a úmrtie ešte nebolo oznámené orgánom ZNB, pitva sa musí prerušiť. Túto skutočnosť lekár ihneď oznámi príslušnému orgánu ZNB s návrhom na nariadenie súdnej pitvy a na jej vykonanie tam, kde sa pitva začala. Ak takáto pitva nariadená nebola, dokončí sa pôvodne začatá pitva.

**§ 6**

Riaditeľ zdravotníckeho zariadenia môže nariadiť alebo povoliť pitvu aj z iných dôvodov hodných osobitného zreteľa. V takýchto prípadoch sa postupuje obdobne podľa ustanovení § 4 ods. 1 a § 5.

**§ 7**
**Iné úkony pri pitvách**

(1) V osobitne odôvodnených prípadoch, ak sú na to utvorené vhodné podmienky, môže riaditeľ zdravotníckeho zariadenia povoliť balzamovanie tela mŕtveho. Náklady znáša ten, kto o to požiadal.

(2) Ak bol v tele mŕtveho občana ČSSR implantovaný prístroj alebo iný predmet, ktorý sa môže použiť pri ďalšom poskytovaní zdravotníckych služieb československým občanom, vyberie sa pri pitve z tela a zabezpečí sa oň potrebná starostlivosť. Prístroj alebo predmet sa po preskúmaní jeho funkčnosti vo vzťahu k príčine ochorenia alebo smrti zašle príslušnému zdravotníckemu zariadeniu.

**§ 8**
**Odoberanie tkanív a orgánov z tiel mŕtvych**

(1) Na špeciálne diagnostické vyšetrenia možno z tiel mŕtvych odoberať tkanivá bezprostredne po úmrtí, ak je to možné vykonať takým spôsobom, ktorý neohrozí ani živého človeka.

(2) Na liečebné a vedeckovýskumné ciele možno z tiel mŕtvych odoberať tkanivá a orgány (ďalej len „orgány“) spravidla dve hodiny po tom, ako prehliadajúci lekár zistil smrť.

(3) Ak to vyžaduje povaha odoberaného orgánu, prípadne účel jeho použitia, možno odoberať orgány pred uplynutím dvojhodinovej lehoty za podmienok, ktoré určí Ministerstvo zdravotníctva SSR v osobitnom predpise.

(4) Odoberať orgány možno len s podmienkou, že nebude zmarený účel pitvy, a to najmä vtedy, ak má prehliadajúci lekár podozrenie z trestného činu.

(5) Orgány sa z tiel mŕtvych nesmú odoberať, ak je známe, že mŕtvy za svojho života písomne vyhlásil, že s odobratím nesúhlasí, alebo ak ide o zomretých vo výkone trestu odňatia slobody.

**III. ODDIEL**
**POCHOVÁVANIE**

**§ 9**
**Dočasné uloženie mŕtveho**

Mŕtvi sa dočasne ukladajú v domoch smútku. V miestach, kde je dom smútku vybudovaný, musí byť telo osoby zomretej mimo zdravotníckeho zariadenia premiestnené do tohto domu

najneskôr do ôsmich hodín po prehliadke, ak v tej istej lehote nebolo umiestnené v obdobnom zariadení pre dočasné uloženie mŕtvych v krematóriu, na cintoríne alebo prevezené na pitvu. Do ôsmich hodín sa nepočíta čas medzi 22. a 6. hodinou. Prevoz mŕtveho okrem prípadov uvedených v § 3 ods. 2 zabezpečí obstarávateľ pohrebu.

## § 10
## Pochovávacia povinnosť

(1) Mŕtvy musí byť pochovaný spravidla do 96 hodín, nie však pred uplynutím 48 hodín od úmrtia. Ak bola vykonaná pitva, možno mŕtveho pochovať ihneď po pitve; ak ide o súdnu pitvu, možno mŕtveho pochovať len so súhlasom prokurátora alebo vyšetrovateľa. V odôvodnených prípadoch a za predpokladu uloženia mŕtveho v miestnosti pre dočasné uloženie mŕtvych vybavenej chladiacim zariadením môže okresný národný výbor povoliť odklad pohrebu, najviac o ďalších 48 hodín. Od pohrebu sa môže upustiť, ak sa telo mŕtveho má trvale použiť na vedecké alebo vyučovacie ciele. Takto možno použiť telá mŕtvych, ktorí s tým prejavili pred smrťou súhlas v písomnej forme, alebo totožnosť ktorých nemožno zistiť. Na také ciele možno tiež použiť telo mŕtveho, o ktoré sa do 96 hodín od úmrtia nikto neprihlásil napriek tomu, že osoby jemu blízke[1]) boli včas preukázateľne upovedomené, a mŕtvy neurobil pred smrťou opatrenia o pohrebe.

(2) Pred pohrebom alebo pred určením tela mŕtveho na vedecké alebo vyučovacie ciele sa musí preukázať, že bola vykonaná jeho prehliadka, prípadne aj pitva.

(3) Ak sa od pohrebu neupustilo podľa odseku 1 alebo ak nikto pohreb nezabezpečil, je povinný tak urobiť príslušný národný výbor, v obvode ktorého došlo k úmrtiu, našlo sa telo alebo bolo telo mŕtveho vyložené z dopravného prostriedku.

## § 11
## Druhy pohrebov

(1) Pochováva sa uložením do zeme alebo spopolnením, ak dôležitý všeobecný záujem nevyžaduje iný druh pohrebu, na ktorý dal súhlas okresný hygienik.

(2) Výnimočne možno uložiť rakvu s telom mŕtveho do hrobky vybudovanej so súhlasom správy cintorína.

(3) Rakvy, v ktorých sa mŕtvi pochovávajú, musia byť dôkladne utesnené. Ak to vyžadujú klimatické podmienky, na dne rakvy musí byť tesniaca vložka, prípadne vrstva absorbčnej hmoty.

(4) Mŕtvi sa ukladajú do zeme na cintorínoch. Uloženie mimo cintorína môže povoliť príslušný národný výbor len z dôvodov hodných osobitného zreteľa so súhlasom okresného hygienika.

(5) Spopolnené ostatky sa ukladajú na pohrebiskách (§ 15).

(6) Ak sú splnené všetky predpísané podmienky pohrebu, ktorý si mŕtvy zvolil, treba podľa možnosti jeho prianiu vyhovieť. Ak mŕtvy neurčil druh pohrebu, určí ho ten, kto pohreb obstaráva. Tieto ustanovenia neplatia, ak dôležitý všeobecný záujem vyžaduje iný druh pohrebu.

## § 12
## Pochovávacie obvody

(1) Uloženie mŕtvych do zeme sa má vykonať spravidla na cintoríne, v územnom obvode ktorého osoba zomrela, pred úmrtím žila, alebo sa našlo telo mŕtveho, prípadne bolo vyložené z dopravného prostriedku. Územné obvody, z ktorých sa mŕtvi ukladajú na určité cintoríny, určí príslušný národný výbor.

(2) Pochovať mŕtveho na inom cintoríne možno len s povolením príslušného národného výboru, do obvodu ktorého tento cintorín patrí.

**Spopoľňovanie mŕtvych**

**§ 13**

(1) Spopolnenie možno vykonať len s povolením príslušného národného výboru, v obvode ktorého osoba zomrela alebo sa našlo telo mŕtveho, prípadne bolo vyložené z dopravného prostriedku. Povolenie sa udelí, ak je totožnosť mŕtveho nepochybná a ak je potvrdenie prehliadajúceho lekára alebo doklad o vykonanej pitve, že nie je podozrenie z trestného činu. Ak je podozrenie z trestného činu, možno povoliť po súdnej pitve spopolnenie len so súhlasom prokurátora alebo vyšetrovateľa.

(2) Povolenie na spopolnenie mŕtveho dopraveného z cudziny dáva príslušný národný výbor, v obvode ktorého má byť mŕtvy spopolnený.

(3) Proti rozhodnutiu príslušného národného výboru, ktorý odoprel udeliť povolenie na spopolnenie, sa možno odvolať do troch dní od doručenia rozhodnutia. Proti predbežnému opatreniu príslušného národného výboru, ako naložiť s telom mŕtveho do rozhodnutia o odvolaní, niet opravného prostriedku.

(4) Ak to vyžaduje všeobecný zdravotný záujem, najmä pri epidémiách, hlavný hygienik SSR môže uložiť povinnosť spopolňovať mŕtvych, aj keď nie sú splnené podmienky ustanovené v predchádzajúcich odsekoch; pri podozrení z trestného činu je však i v týchto prípadoch potrebný súhlas prokurátora alebo vyšetrovateľa.

**§ 14**

(1) Spopolnenie mŕtvych sa smie vykonávať len v krematóriách.

(2) Správy krematórií sú povinné prijímať na spopolnenie všetkých mŕtvych, ktorých spopolnenie bolo povolené.

(3) Správa krematória zariadi, aby spopolnené ostatky (ďalej len „popol“) boli uložené do presne označenej urny s uzáverom. Urnu s popolom vydá správa krematória obstarávateľovi pohrebu alebo správe pohrebiska, kde má byť uložená, prípadne splnomocnenej osobe, ktorá predloží doklad o tom, že popol bude uložený na pohrebisku alebo že príslušný národný výbor povolil uloženie mimo pohrebiska. Ak obstarávateľ pohrebu alebo príslušné orgány neurobia iné opatrenia, správa krematória je povinná uschovať urnu počas jedného roka od spopolnenia. Po uplynutí tejto doby môže odovzdať popol správe pohrebiska na voľné uloženie.

**§ 15**
**Uloženie popola**

(1) Prijať popol na uloženie je povinná správa každého urnového pohrebiska. Správa cintorína má túto povinnosť len vtedy, ak v pochovávacom obvode nie je urnové pohrebisko alebo ak ide o uloženie do hrobu, prípadne do náhrobku k inému príslušníkovi rodiny.

(2) Popol sa ukladá na pohrebisku podľa želania mŕtveho alebo obstarávateľa pohrebu v urne, voľným zmiešaním so zemou, rozptylom alebo vsypom.

(3) Voľné zmiešanie popola so zemou sa vykonáva na mieste, ktoré je na tento účel na pohrebisku vyhradené. Rozptyl je možné vykonávať iba na pohrebisku, ktoré je vopred na tento

účel schválené (rozptylová lúka). Vsyp sa vykoná na určitom mieste pohrebiska do zeme tak, že pozostalí majú k nemu prístup, ako aj možnosť vsypu popola ďalších členov rodiny, prípadne iných osôb.

(4) O vykonanom voľnom zmiešaní so zemou, rozptyle alebo vsype vedie správa pohrebiska evidenciu v osobitnej knihe. V nej sa uvádza meno a priezvisko mŕtveho, jeho posledné bydlisko, deň narodenia, úmrtia, deň a miesto spopolnenia a spôsob uloženia popola. Súčasťou evidencie je abecedný zoznam osôb, ktoré boli týmto spôsobom pochované.

(5) Národný výbor príslušný podľa miesta pohrebiska, kde sa má popol uložiť, môže z dôvodov hodných osobitného zreteľa povoliť, aby sa podľa priania mŕtveho alebo obstarávateľa pohrebu uložil popol na mieste, ktoré si oni zvolili. O uložení popola mimo pohrebiska vedie príslušný národný výbor osobitnú evidenciu.

### § 16
### Ostatky

(1) Na uloženie alebo splnomocnenie exhumovaných tiel mŕtvych a ostatkov tiel pochovaných alebo spopolnených inak než podľa predpisov o pochovávaní platia obdobné ustanovenia tejto vyhlášky.

(2) Iné ostatky, najmä potratené alebo predčasne odňaté ľudské plody, ako aj časti tela alebo orgány odňaté žijúcim alebo mŕtvym osobám, pokiaľ sa nepoužijú na vedecké alebo vyučovacie ciele, uložia sa do zeme na cintoríne alebo sa spopolnia v spaľovniach zdravotníckych zariadení , a to len vtedy, ak nie je podozrenie z trestného činu.

## IV. ODDIEL
## POHREBISKO

### § 17
### Zriadenie a správa pohrebiska

(1) Pohrebiská (cintoríny, kolumbáriá, urnové háje a rozptylové lúky) zriaďujú a spravujú miestne (mestské) národné výbory, ktoré ich správu môžu zveriť iným socialistickým organizáciám.

(2) Na zriadenie pohrebiska treba súhlas okresného hygienika, ktorý schváli aj zásobovanie vodou, kapacitu zariadení pre osobnú hygienu a likvidáciu odpadkov. Pre cintorín určí aj najmenšiu hĺbku hrobov.

### § 18
### Prepožičanie miesta na pohrebisku

(1) Správa pohrebiska je povinná prepožičať miesto na hrob minimálne na tleciu dobu (§ 20) a miesto na urnu na 25 rokov od prvého uloženia. Ak to pomery na pohrebisku umožňujú, správa pohrebiska je povinná prepožičať miesto na hrob ešte na ďalšiu dobu; v opačnom prípade musí o tom včas upovedomiť toho, komu doteraz bolo miesto prepožičané. Prepožičaním vzniká právo na užívanie miesta na hrob tomu, komu bolo prvýkrát prepožičané a prechádza na osoby jemu blízke.[1])

(2) Po uplynutí doby, na ktorú bolo miesto prepožičané, naloží sa s ostatkami, urnami a náhrobkami obdobne ako pri zrušení pohrebiska (§ 22).

(3) Hroby a urny, ktoré majú kultúrny význam, nemôžu sa s výnimkou prípadov, v ktorých je pohrebisko zrušené, odstrániť ani po uplynutí doby, na ktorú bolo miesto prepožičané.

### § 19
### Spôsob ukladania do hrobu

(1) Mŕtvi sa spravidla ukladajú len po jednom do každého hrobu, ak dôležitý všeobecný záujem nevyžaduje uloženie do spoločného hrobu.

(2) Správa cintorína môže na žiadosť alebo so súhlasom toho, komu bolo miesto na hrob prepožičané, povoliť, aby do toho istého hrobu boli uložení ďalší mŕtvi príbuzní, prípadne aj iné blízke osoby, a to po uplynutí tlecej doby. Pred uplynutím tlecej doby možno tak urobiť len so súhlasom okresného hygienika.

### § 20
### Tlecia doba

Telo mŕtveho musí byť uložené v zemi na dobu, ktorá so zreteľom na zloženie pôdy nesmie byť kratšia ako 10 rokov (tlecia doba). Dĺžku tlecej doby určí na základe výsledkov hydrogeologického prieskumu okresný hygienik pri zriadení cintorína.

### § 21
### Exhumácia

(1) Pred uplynutím tlecej doby sa smie telo mŕtveho (ostatky) vyňať zo zeme (exhumovať) z úradnej moci alebo na žiadosť pozostalých. Exhumáciu možno vykonať len za prítomnosti zástupcov správy cintorína, ak osobitný predpis neustanovuje iné.[4])

(2) Na žiadosť pozostalých možno vykonať exhumáciu len výnimočne z osobitne závažných dôvodov so súhlasom okresného hygienika, a to len vtedy, ak je tiež preukázané, že sa na tom dohodli osoby blízke mŕtvemu.[1])

(3) Náklady na exhumáciu uhrádza ten, kto o ňu požiadal.

### § 22
### Zrušenie pohrebiska

(1) Ak pohrebisko alebo jeho časť nevyhovuje zdravotnému alebo inému všeobecnému záujmu, príslušný národný výbor zakáže pochovávanie na ňom alebo pohrebisko zruší.

(2) Po zrušení pohrebiska sa ostatky a urny uložené v zemi ponechajú na mieste a urny uložené v kolumbáriách alebo náhrobkoch sa vyberú a popol sa na vyhradenom mieste zmieša so zemou, ak užívatelia prepožičaných miest neumiestnia v určenej lehote ostatky na inom pohrebisku.

(3) Náhrobky a ostatné príslušenstvo hrobu, ktoré vlastníci neodstránia v určenej lehote, odstráni na svoj náklad organizácia, v záujme ktorej sa pohrebisko zrušuje.

(4) Rozhodnutie o zrušení pohrebiska sa zverejní na pohrebisku spôsobom, ktorý je v mieste obvyklý, a to najmenej 1 rok predo dňom, ktorým sa pohrebisko zruší. Pritom sa užívatelia miest upozornia, ako sa naloží s ostatkami a príslušenstvom hrobu v prípade, že sa o ne sami v lehote najmenej do 6 týždňov odo dňa zrušenia pohrebiska nepostarajú.

(5) Cintorín možno zrušiť až po uplynutí tlecej doby od uloženia posledného mŕtveho. Na účely, pri ktorých je potrebné terén prehĺbiť, možno zrušený cintorín použiť až po uplynutí 20 rokov od posledného pohrebu; ak sa pritom príde na ostatky, uložia sa do zeme na vyhradenom mieste alebo sa spopolnia. Ak príslušný národný výbor neurčí inak, je možné na cintoríne, kde je zákaz pochovávania tiel mŕtvych, ukladať aj naďalej urny s popolom.

(6) Ak ide o všeobecný záujem, po prevoze ostatkov na iný cintorín možno zrušiť cintorín aj pred uplynutím tlecej doby od uloženia posledného mŕtveho. Ak tlecia doba neuplynula, treba spolu s ostatkami previesť aj príslušenstvo hrobu (náhrobky, kríže, obrubníky a pod.). Náklady spojené s predčasným zrušením cintorína znáša organizácia, v záujme ktorej bol cintorín zrušený.

## V. ODDIEL
## KREMATÓRIÁ

### § 23
### Zriadenie a správa krematórií

(1) Krematóriá zriaďujú a spravujú mestské národné výbory (v hl. m. SSR Bratislave obvodné národné výbory), ktoré môžu toto oprávnenie zveriť inej socialistickej organizácii. Príslušný krajský národný výbor určí pre krematórium spádové územie.

(2) V okolí krematória musí byť zriadený pás zelene, ktorého časti možno využiť na uloženie urien (urnový háj), prípadne na rozptylovú lúku.

### § 24
### Vybavenie krematória

(1) Spaľovacie zariadenie krematória musí byť technicky vybavené tak, aby spopolnenie bolo rýchle a úplné bez viditeľného vývinu dymu. Popol musí byť čistý a biely.

(2) Pri každom krematóriu musí byť vhodné zariadenie na dočasné uloženie mŕtvych (chladiace boxy), dimenzované podľa spádovej oblasti krematória a priestory na dočasnú úschovu urien.

## VI. ODDIEL
## PREPRAVA MŔTVYCH A OSTATKOV

### § 25
### Povolenie na prepravu

(1) Na prepravu mŕtvych a ostatkov (ďalej len „mŕtvych“) je potrebné povolenie, ak sa táto preprava nerobí priamo na príslušný cintorín alebo na miesto dočasného uloženia. Povolenie na prepravu mŕtvych vydáva prehliadajúci lekár alebo pitvajúci lekár, ktorý súčasne určí podmienky na jej uskutočnenie.

(2) Povolenie na spopolnenie mŕtveho (§ 13) zahŕňa aj povolenie na jeho prepravu do určeného krematória.

(3) Pri preprave mŕtveho do cudziny je potrebný sprievodný list, ktorý musí obsahovať meno, priezvisko, povolanie a vek, miesto, deň a príčinu smrti mŕtveho. Tento sprievodný list vydáva prehliadajúci lekár. Overený preklad sprievodného listu zo slovenského alebo českého jazyka do niektorého jazyka najviac používaného na trase prepravy si zaobstará ten, kto o prepravu žiada. V prípade úmrtia na karanténnu chorobu je prehliadajúci lekár povinný upovedomiť okresného hygienika a riadiť sa jeho pokynmi o ďalšom zaobchádzaní s mŕtvym.

(4) Pri preprave z cudziny alebo pri prevoze mŕtveho územím ČSSR vydáva sprievodný list československý zastupiteľský úrad, ak ustanovenia medzinárodných dohôd, ktorými je ČSSR viazaná, neustanovuje inak.

(5) Povolenie na prepravu alebo sprievodný list na prepravu mŕtvych nemožno vydať, ak by preprava ohrozovala všeobecný zdravotný záujem. Prepravu osôb zomretých na karanténnu chorobu možno povoliť na základe súhlasu okresného hygienika.

(6) Na prepravu urien so spopolnenými ostatkami netreba povolenie ani sprievodný list.

**§ 26**
**Preprava**

(1) Ak lekár pri prehliadke mŕtveho nariadi patologickú alebo súdnolekársku pitvu, prepravu tela mŕtveho zaobstaráva a náklady na túto prepravu do zdravotníckeho zariadenia, kde sa vykoná pitva, znáša príslušný okresný ústav národného zdravia (Ústav národného zdravia mesta Bratislavy), v obvode ktorého osoba zomrela alebo sa našlo telo mŕtveho. Náklady na patologickú alebo súdnolekársku pitvu povolenú riaditeľom zdravotníckeho zariadenia (§ 6) znáša ten, kto o ňu požiadal.

(2) Prepravu tela mŕtveho na súdnu pitvu zabezpečuje a náklady uhrádza orgán, ktorý pitvu nariadil. Ústav národného zdravia nezabezpečuje prepravu mŕtvych na vykonanie súdnej pitvy, aj keď sa táto v ňom vykonala.

(3) Prepravu mŕtvych, u ktorých nebola nariadená pitva, a prepravu mŕtvych po pitve zabezpečuje organizácia vykonávajúca pohrebné služby. Náklady na prepravu znáša ten, kto obstaráva pohreb. Ak takej osoby niet, náklady znáša príslušný národný výbor.

(4) Pri preprave po železnici sa musí rakva s telom mŕtveho prevážať v osobitnom uzavretom vagóne.

(5) Pri preprave rakvy s telom mŕtveho motorovým vozidlom možno používať iba vozidlo pohrebnej služby, v mimoriadnych prípadoch vozidlo inej organizácie na tento účel určené a prispôsobené.

(6) Pri preprave lietadlom sa telo mŕtveho prepravuje v leteckej rakve.

(7) Podrobnejšie podmienky sú ustanovené v prepravných poriadkoch; inak ich určuje príslušný národný výbor. Pri preprave do cudziny sa postupuje podľa medzinárodnej dohody.[6])

**VII. ODDIEL**
**SPOLOČNÉ A ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA**

**§ 27**

Zrušuje sa vyhláška Ministerstva zdravotníctva č. 47/1966 Zb. o pohrebníctve.

**§ 28**

Táto vyhláška nadobúda účinnosť 1. júlom 1985.

**Minister:**

**Prof. MUDr. Matejíček DrSc. v. r.**

1) § 116 Občianskeho zákonníka.

2) Tlačivo ŠEVT 14 195 05 „List o prehliadke mŕtveho" a smernice Ministerstva zdravotníctva č. 46/1963 Zb. NV o používaní listu o prehliadke mŕtveho.

3) Tlačivo ŠEVT 14 168 0.

4) § 115 zákona č. 141/1961 Zb. o trestnom konaní súdnom (Trestný poriadok) v znení neskorších predpisov (úplné znenie vyhlásené pod č. 148/1973 Zb.).

5) Vyhláška Ministerstva zdravotníctva SSR č. 65/1972 Zb. o ochrane zdravia pred ionizujúcim žiarením.

6) Medzinárodná dohoda o preprave mŕtvol dojednaná v Berlíne z 10. februára 1937 vyhlásená pod č. 44/1938 Zb.

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, tel.: 02 571 01 000, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.